

Vanhusneuvosto

Aika 08.05.2024 klo 11:02 - 14:47

Paikka Multian kunnanvaltuusto, Multianraitti 3, valtuustosali

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Heikura Kaija	puheenjohtaja, Jyväskylä	
	Jurvanen Ari	varapuheenjohtaja, Multia	
	Viitanen Anna-Liisa	varapuheenjohtaja, Keuruu	
	Blomberg Aila	jäsen, Laukaa	
	Ekman Reijo	jäsen, Jämsä	
	Hamina Reijo	jäsen, Joutsa	
	Härkönen Tuula	jäsen, Kyyjärvi	Teams
	Kiviniemi Heikki	jäsen, Luhanka	Teams
	Korhonen Eeva-Liisa	jäsen, Konnevesi	
	Koskenranta Jari	jäsen, Petäjavesi	Teams
	Kuitunen Mariitta	jäsen, Uurainen	
	Lahtinen Aaro	jäsen, Saarijärvi	
	Laukkanen Anneli	jäsen, Kivijärvi	
	Muhonen Seppo	jäsen, Kinnula	Teams
	Sallinen Eila	jäsen, Karstula	Teams
	Siikaranta Riitta	jäsen, Kannonkoski	
	Peränen Nina	palvelujohtaja, esittelijä	
	Hakkarainen Nina	hallintosihteeri, pöytäkirjanpitäjä	
	Aula Maria Kaisa	aluehallituksen puheenjohtaja	Teams, saapui klo 11.06
	Nykänen Jouko	aluehallituksen edustaja	Teams, poistui klo 13.28
Riikonen Maire	varajäsen		
Hartikka Seija	varajäsen		
Kurki Sinikka	varajäsen	Teams, saapui klo 11.27	
Virkkala Anneli	varajäsen		
Poissa	Linna Sisko		
	Noronen Riitta		
	Pettilä Pekka		
	Piitulainen Maija		
	Sekki Ritva		
	Tattari Markus		
	Toikkanen Taina		
	Tollet Jan		
	Suortamo Markku		
	Viitanen Raimo		
	Tammela Arvo		
	Forssell Olavi		
	Salonen Maija		
	Heiskanen Eliisa		
	Liuhalo Raija		
	Palola Heikki		
	Peiponen Arja-Leena		
	Hanell Kaija		
	Suominen Marjatta		
	Isännäinen Piia		

Kiviranta Irene
Lahti Tapani
Hartikainen Kirsi
Huovilainen Minna
Hautamäki Kaarina

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 18	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
§ 19	Pöytäkirjan tarkastus	5
§ 20	Työjärjestyksen hyväksyminen	6
§ 21	Keski-Suomen hyvinvointialueen asiakasmaksujen muutosehdotukset 1.1.2025 alkaen	7
§ 22	Seniorin hyvinvointineuvolan kehittämisen tilanne	9
§ 23	Strategian toimeenpano-ohjelma: uudistumisohjelma	11
§ 24	Ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen palvelukuvaus	21
§ 25	Saapuneet postit 2024, vanhusneuvosto	26
§ 26	Muut asiat	27
§ 27	Aloite: Ikääntyneiden asumisturvallisuuskartoitus Multian, Uuraisten, Keuruun ja Petäjäveden ikääntyneille	29

Allekirjoitukset

Kaija Heikura
puheenjohtaja

Nina Hakkarainen
pöytäkirjanpitäjä

Käsitellyt asiat 18 - 27

Pöytäkirjan tarkastus

Jari Koskenranta
pöytäkirjantarkastaja

Mariitta Kuitunen
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävilläpito

www.hyvaks.fi 15.05.2024

Vanhusneuvosto

§ 18

08.05.2024

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Vanhusneuvosto 08.05.2024 § 18

Hyvinvointialuelain 108 § mukaan muu toimielin kuin aluevaltuusto on päätösvaltainen, kun yli puolet jäsenistä on läsnä. Läsnäoleviksi katsotaan myös ne toimielimen jäsenet, jotka osallistuvat kokoukseen sähköisesti.

Tästä kokouksesta on annettu tieto hallintosäännön 149 ja 150 §:n mukaisesti.

Kirjallinen kutsu on toimitettu sähköisesti vanhusneuvoston jäsenille 30.4.2024.

Päätösehdotus

Vanhusneuvosto toteaa, että kokous on laillisesti kokoonkutsuttu ja päätösvaltainen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Vanhusneuvosto

§ 19

08.05.2024

Pöytäkirjan tarkastus

Vanhusneuvosto 08.05.2024 § 19

Hyvinvointialueesta annetun lain 95 §:n mukaan pöytäkirjan tarkastamisesta annetaan tarpeelliset määräykset hallintosäännössä.

Hallintosäännön 168 §:n mukaan pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla. Pöytäkirja voidaan tarkastaa ja allekirjoittaa sähköisesti.

Päätösehdotus

Pöytäkirjantarkastajiksi valitaan Jari Koskenranta ja Mariitta Kuitunen. Varatarkastajiksi valitaan Aaro Lahtinen Aaro ja Sisko Linna.

Päätös

Kokouksessa pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Jari Koskenranta ja Mariitta Kuitunen. Varatarkastajiksi valittiin Aaro Lahtinen ja Riitta Siikaranta.

Vanhusneuvosto

§ 20

08.05.2024

Työjärjestyksen hyväksyminen

Vanhusneuvosto 08.05.2024 § 20

Käsiteltävät asiat ilmoitetaan ennalta jaetussa kokouskutsussa ja sen mukana seuranneessa esityslistassa.

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimitella toisin päätä.

Päätösehdotus

Hyväksytään työjärjestys esityksen mukaisesti.

Asian kokouskäsittely:

Vanhusneuvosto päätti muuttaa pykälien käsittelyiden järjestystä:

- Lisälistan pykälä 27 "Aloite ikääntyneiden asumisturvallisuuskartoitus Multian, Uuraisen, Keuruun ja Petäjäveden ikääntyneille" päätettiin käsitellä ennen pykälää 25 "Saapuneet postit"
- Pykälä 24 "Ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen palvelukuvaus" päätettiin käsitellä ennen pykälää 23 "Strategian toimeenpano-ohjelma: uudistusohjelma"

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin vanhusneuvoston tekemien muutosten mukaisesti.

Vanhusneuvosto

§ 21

08.05.2024

Keski-Suomen hyvinvointialueen asiakasmaksujen muutosehdotukset 1.1.2025 alkaen

Vanhusneuvosto 08.05.2024 § 21
1166/02.01.00/2024

Valmistelija Asiakasmaksupäällikkö Anna-Kaisa Mäkelä, p. 046 921 3376

Selostus asiasta

Yleistä

Keski-Suomen hyvinvointialuetta koskevat sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut sekä pelastustoimen asiakasmaksut ovat olleet voimassa 1.1.2023 alkaen. Sosiaali- ja terveystieteiden asiakasmaksut tarkistetaan indeksikorotusten yhteydessä joka toinen vuosi. Maksuja tarkistettiin viimeksi vuodenvaihteessa 2023–2024.

Indeksikorotusten lisäksi asiakasmaksuihin kohdentuu muutostarpeita esimerkiksi palveluiden toimintamallimuutosten myötä. Harkinnanvaraisia asiakasmaksuja on tarpeen tarkastella myös toteutuneiden kustannusten näkökulmasta.

Kevään 2024 aikana on pyritty tunnistamaan ja kokoamaan vuodelle 2025 kohdentuvia asiakasmaksujen muutostarpeita. Muutostarpeita on tunnistettu sekä terveydenhuollon- että sosiaalihuollon palveluita koskien.

Asiakasmaksujen tarkastamisen prosessi

Vuoden 2025 asiakasmaksujen valmistelu toteutetaan vuoden 2024 aikana kahdessa vaiheessa. Keväällä 2024 käydään valmistelevalta kierros tunnistetuista muutostarpeista yhdessä vaikuttamistoimielimien sekä lautakuntien kanssa. Myöhemmin syksyllä 2024 käydään vaikutuksia arvioiva kierros yhdessä talousarviovalmistelun kanssa.

Toimivalta

Hallintosääntö 27 §
Toimintasääntö § 2

Esittelijä Palvelujohtaja, hyvinvointi ja kumppanuudet Peränen Nina

Päätösehdotus Vanhusneuvosto kuulee hyvinvointialueen asiakasmaksujen muutosehdotusten esittelyn.

Asiaa kokouksessa olivat esittelemässä Anna-Kaisa Mäkelä ja Saara Paananen.

Asian kokouksenkäsittely:

Vanhusneuvosto

§ 21

08.05.2024

Vanhusneuvosto keskusteli asiasta ja totesi, että tarvitaan vielä tarkempi kuvaus siitä, mitä yhteisöllinen asuminen tarkoittaa ennen kuin asiakasmaksusta päätetään. Vanhusneuvosto totesi myös tarvitsevansa täsmennystä seuraaviin asioihin:

- Vanhusneuvosto haluaa lisätietoa SKET-toiminnan sisällöistä, kuten mitä se sisältää, mistä siinä maksetaan ja mikä on sen lisäarvo?

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin vanhusneuvoston evästyksillä.

Pykälän käsittelyn aikana kokoukseen liittyivät Teams-yhteydellä Maria Kaisa Aula klo 11.06. ja Sinikka Kurki klo 11.27.

Vanhusneuvosto

§ 22

08.05.2024

Seniorin hyvinvointineuvolan kehittämisen tilanne

Vanhusneuvosto 08.05.2024 § 22
1167/00.01.01.01/2024

Valmistelija

Palvelupäällikkö Erja Tammelin p. 040 620 6799
Palvelupäällikkö Anne-Mari Hakala p. 040 358 1565
Projektityöntekijä Lotta Katajapuu-Rutanen p. 040 183 0522

Selostus asiasta

Yleistä

Keski-Suomen hyvinvointialueen vanhusneuvosto teki 19.9.2022 aluehallitukselle aloitteen vanhusneuvolatoiminnan aloittamisesta koko hyvinvointialueella.

Aloitteessa todetaan:

"Vanhusneuvolatoiminnan tavoitteena on lisätä ikääntyvän väestön toiminnallisuutta ja hyvinvointia sekä yhdenvertaisia mahdollisuuksia palveluihin luomalla selkeä, yhden luukun periaatteella, kokonaisvaltaisesti toimiva neuvonnan, arvioinnin ja ohjauksen vanhusneuvolapalvelu".

Lisäksi aloitteessa vanhusneuvolan tehtävänä nähdään:

1. Järjestää yli 65-vuotiaille ja sitä vanhemmille ennaltaehkäisevästi yksilöllisiä keskusteluja ja neuvontaa ikääntymisen vaikutuksista fyysiseen, psyykkiseen, kognitiiviseen ja sosiaaliseen toimintakykyyn.
2. Järjestää yli 65-vuotiaille ja sitä vanhemmille määräajoin toimintakyvyn ja palvelutarpeen arviointi yhteistyössä ikääntyvän ja hänen omaistensa, omaishoitajansa ja/tai edunvalvojansa sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten kanssa.
3. Päättää kaikista kotona asumista tukevista palveluista sekä ympärivuorokautisesta hoivasta.
4. Varmistaa ikääntyneen henkilön itsemääräämis- ja muiden oikeuksien yhdenvertaisen kohtelun toteutuminen. Vanhusneuvola toimii yhteistyössä ikääntyneen sekä hänen omaistensa, omaishoitajansa ja/tai edunvalvojansa kanssa.

Vanhusneuvosto on kuullut asiasta tilannekatsauksen kokouksessa 16.8.2023 § 28. Tuolloin senioreiden neuvolahanke oli käynnistynyt pilottina pohjoisen Keski-Suomen ja Jyväskylän alueilla. Hankkeessa oli rekrytoitu kaksi työntekijää vuoden 2024 loppuun saakka.

Toimivalta

Hallintosääntö § 27

Vanhusneuvoston toimintasääntö § 2

Vanhusneuvosto

§ 22

08.05.2024

Esittelijä

Palvelujohtaja, hyvinvointi ja kumppanuudet Peränen Nina

Päätösehdotus

Vanhusneuvosto kuulee esittelyn seniorin hyvinvointineuvolan kehittämisen tilanteesta.

Asiaa kokouksessa olivat esittelemässä Erja Tammelin, Anne-Mari Hakala ja Lotta Katajapuu-Rutanen.

Asian kokouskäsitely:

- Vanhusneuvosto totesi, että seniorin hyvinvointineuvolan kehittämistyö on edennyt hyvin.
- Vanhusneuvosto totesi myös, että toimintamalli ja sen juurruttaminen on hyvä ottaa käyttöön koko hyvinvointialueella.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

- 1 Seniorin hyvinvointineuvolan alueellinen toimintamalli

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta	§ 31	17.04.2024
Vanhusneuvosto	§ 23	08.05.2024

Strategian toimeenpano-ohjelma: uudistumisohjelma

§ 240

Strategian toimeenpano-ohjelman kokonaisuuden päivittäminen

Diaarinumero

Hyvaks/2506/00.02.01/2023

Aluehallitus 15.8.2023 § 240

Selostus asiasta

Keski-Suomen hyvinvointialueen aluehallitus käynnisti kokouksessaan 14.2.2022 § 38 Ihmislähtöiseen Keski-Suomeen: Hyvinvointialueen strategian toimeenpano-ohjelman valmistelun.

Toimeenpano-ohjelman valmistelu ja prosessin suunnittelu ovat perustuneet hyvinvointialueen strategiassa määriteltyihin menestystekijöihin, joita on kuusi:

- uudistuminen
- asukkaat
- kumppanuus
- ihmislähtöiset palvelut
- henkilöstö
- tieto.

Jokaiseen menestystekijään on tunnistettu erilaisia ohjelmia ja suunnitelmia, jotka ovat joko lainsäädännön edellyttämiä, muuten toiminnan kannalta välttämättömiä ja aluevaltuuston hyväksymän Keski-Suomen ihmislähtöisen strategian toteutumisen kannalta keskeisiä.

Kevään ja kesän aikana toimeenpano-ohjelman sisällöt ovat tarkentuneet ja täsmentyneet ja kokonaisuuden päivittäminen on ajankohtaista.

Strategian toimeenpano-ohjelman kokonaisuus

Uudistuminen

Uudistumisohjelman on tarkoitus olla laaja viitekehys strategian toimeenpano-ohjelmalle. Hyvinvointialueuudistuksessa on kyseessä Suomen historian suurin hallinnon uudistus. Toimintaympäristön ja rakenteiden muuttuessa merkittävästi voidaan kuitenkin todeta, että uusissa rakenteissa on mahdollista toimia kuten ennenkin on toimittu. Silloin lopputulos on luonnollisesti sama kuin ennenkin, emmekä välttämättä saavuta kansallisia uudistuksen tavoitteita, emmekä hyvinvointialueemme strategiassa asetettuja tavoitteita. Sen vuoksi uudistumisohjelma on välttämätöntä sanoittaa tapahtuneen uudistuksen ja strategian toimeenpano-ohjelman tueksi toiminnallista uudistumista tukemaan.

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta	§ 31	17.04.2024
Vanhusneuvosto	§ 23	08.05.2024

Aluevaltuusto on osana strategian hyväksymistä hyväksynyt myös "uudistuminen" menestystekijälle linjaukset:

- Vaikuttavuus, ihmislähtöisyys, kestävä kehitys, ennakkovaikutusten arviointi ja kustannustietoisuus palvelujen ja toiminnan kehittämisen lähtökohtana.
- Hyvinvointialueen toiminnan ja palvelujen kehittämisessä hyödynnetään henkilöstön asiantuntemusta, asiakaspalautetta, palveluista saatua kokemustietoa ja kehittämisverkostoja.
- Henkilöstön rohkaisu ja tukeminen toiminnan jatkuvaan kehittämiseen ja uudistamiseen.
- Turhan hierarkian purkaminen. Uudistamista tukevan organisaatiokulttuurin rakentaminen.
- Uusien palveluiden joustava ja kustannusvaikuttava kehittäminen innovaatiotoiminnan ja ekosysteemikehityksen avulla.
- Tiivis ja monipuolinen yhteistyö yliopistollisten sairaaloiden, korkeakoulujen, oppilaitosten ja muiden asiantuntijaorganisaatioiden kanssa. Sairaala Nova, perusterveydenhuollon vahvistaminen, lääketieteellisen koulutuksen lisääminen, vahva hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osaaminen sekä sosiaalialan huippututkimus kehittämisen keihäänkärkenä.
- Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiopanostusten merkittävä vahvistaminen hyvinvointialueella ja yhteistyön rakentaminen itäiselle yhteistyöalueelle. Tämän avulla haetaan ratkaisuja kustannusten kasvun hillintään.
- Aktiivinen osallistuminen kansallisiin kehityshankkeisiin.

Näiden linjausten yhteiseksi nimittäjäksi on tunnistettu uusi johtamiskulttuuri sekä yhteisövaikuttavuus.

Johtamisen metataidot

Julkisen johtamisen ja johtajuuden metataidoista on julkaistu Marika Tammeaidin väitöskirja "Public sector leadership meta-skills". Se kuvaa julkisen sektorin johtajuudelle välttämättömiä metataitoja kuten jatkuvan oppimisen asenne, omaa organisaatiota laajempi näkökulma toimintaan, dialoginen vuorovaikutustapa, moninäkökulmaisen ajattelun taito, ihmiskeskeinen asioiden käytäntöön vieminen sekä erilaisuutta hyödyntävä ja itseohjautuvuutta tukeva johtamisote. Näitä metataitoja on osana uudistumista ja uudistumisohjelmaa välttämätöntä hyödyntää strategiisiin tavoitteeseen pääsemisen varmistamiseksi.

Yhteisövaikuttavuus

Yhteisövaikuttavuus-viitekehykselle on määritelty viisi toimintaperiaatetta:

- 1) yhteinen agenda ja tavoite
- 2) Jaetut yhteiset mittarit
- 3) Toisiaan vahvistavat toiminnot

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta	§ 31	17.04.2024
Vanhusneuvosto	§ 23	08.05.2024

- 4) Jatkuva kommunikointi
- 5) Taustatukiorganisaatiot

Meillä on jo ehtinyt muodostua puheisiin useampiakin yhteisiä, kuitenkin vielä vahvistamattomia teemoja eri yhteistyökumppaneidemme kanssa, joihin yhteisövaikuttavuuden viitekehyksellä voitaisiin saada merkittäviä asioita. Parhaimmillaan puhutaan varhaisen tuen, ennaltaehkäisyyn, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen teemoista, joissa meidän on ensiarvoisen tärkeää onnistua.

Usein talouden niukkuudesta on seurauksena ajattelutapa, joka voi olla osaoptimoiva ja helposti tehtäviä rajaamaan "minulle kuuluviin" ja "sinulle kuuluviin". Yhteisövaikuttavuuden viitekehyksen kautta meillä on mahdollista asettaa kumppaneiden kanssa yhteiset tavoitteet asukkaidemme parhaaksi, luoda yhteiset mittarit, tuoda yhteiseen pooliin jokaisen osaaminen ja sitä kautta saavuttaa jotain enemmän kuin omaa toimintaa osaoptimoiden.

Toisaalta strategiaamme vahva ohjaava elementti on kumppanuuden ympärille rakentuva yhteinen ajattelu, joka on enemmän kuin yhteistyötä. Tavoiteltavan arvoisena asiana voidaan pitää yhteisövaikuttavuutta.

Uudistumisohjelman periaatteita noudattaen valmistellaan muut strategian toimeenpano-ohjelman kokonaisuudet.

Ihmislähtöiset palvelut

Järjestämisen linjaukset

- sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen linjaukset
- pelastustoimen järjestämisen linjaukset (palvelutasopäätös)
- ensihoidon järjestämisen linjaukset (palvelutasopäätös)

Asukkaat

Hyvinvoinnin terveyden ja turvallisuuden edistämisen ohjelma:

- Alueellinen hyvinvointisuunnitelma (laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 7 §),
- lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma (lastensuojelulaki 12 §),
- alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma (laki oppilas- ja opiskeluhoollon muuttamisesta 13 a §),
- alueellinen neuvolasuunnitelma (terveydenhuoltolaki 15 §), suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi sekä
- laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvueluista 5 §).
- Mielenterveysuunnitelma

Henkilöstö

Henkilöstöohjelma.

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta	§ 31	17.04.2024
Vanhusneuvosto	§ 23	08.05.2024

Kumppanuus

Kumppanuusohjelma.

Tieto

Tieto-ohjelma.

Lisäksi läpileikkaavina ohjelmina on tunnistettu:

- Digitalisaatio-ohjelma
- TKKI-ohjelma
- Tuottavuusohjelma

Liitteenä olevassa aineistossa on esitetty kuva toimeenpano-ohjelman kokonaisuudesta, eri ohjelmien suhteesta toisiinsa ja ohjelmien vastuuhenkilöt ja esitettävät täsmennetyt aikataulut. Lisäksi liitteessä on kuvaus 14.2.2023 hyväksytystä kokonaisuudesta.

Aikataulu

Aluehallitus on kokouksessaan 14.2.2023 § 38 päättänyt, että toimeenpano-ohjelman ja siihen sisältyvien asiakirjojen tulee olla valmiina 1.12.2023 mennessä. Tarkennettu aikataulu on nähtävillä liitteessä. Pääosin aikataulu on täsmennyt ja pysynyt edelleen samana. Joidenkin ohjelmakokonaisuuksien sisältämät yksittäiset suunnitelmat esitetään käsiteltäviksi tammikuussa 2024 kokousaikataulun vahvistuttua.

Hyvinvointialue- johtajan ehdotus

Aluehallitus hyväksyy päivitetyn strategian toimeenpano-ohjelman kokonaisuuden ja täsmennetyn aikataulun.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

Liite: toimeenpano-ohjelmanpäivitys

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta 17.04.2024 § 31

Valmistelija

hyvinvointialuejohtaja Jan Tollet p. 050 400 0073 strategijahtaja Anu Pihl
p. 050 320 4896

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta	§ 31	17.04.2024
Vanhusneuvosto	§ 23	08.05.2024

Selostus asiasta

Yleistä

Aluevaltuusto on linjannut yhdeksi Hyvinvointialueen strategian menestystekijäksi ”**Toiminnan tavoitteellinen kehittäminen ja uudistaminen**”.

Uudistumiselle ja uudistumishjelmalle on hyväksytty aluehallituksen 15.8.2023. käsittelyssä ohjaaviksi periaatteiksi ”uusi johtamisen kulttuuri” sekä ”yhteisövaikuttavuus”, täydentämään aiemmin hyväksytyjä aluevaltuuston linjauksia.

Uudistumishjelma tulee päätöksentekoon viimeisenä kokonaisuutena strategian toimeenpano-ohjelmasta, se sitoo yhteen muita toimeenpano-ohjelman osia, ja ohjaa siten hyvinvointialueen toimintaa. Uudistuminen on lähtökohtaisesti osa jokaisen hyvinvointialueella työskentelevän ammattilaisen työn ja toimintaprosessien kehittämistä siten, että vastaamme muuttuvassa toimintaympäristössä parhaalla mahdollisella tavalla asukkaiden tarpeisiin.

Vaikka Uudistumishjelma tulee päätöksentekoon viimeisenä toimeenpano-ohjelman kokonaisuuksista, aluehallituksen elokuussa linjaamat teemat erityisesti yhteisövaikuttavuuden osalta on pystytty ottamaan huomioon esimerkiksi hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen ohjelmassa.

Uudistumishjelman strategian toimeenpano-ohjelmaa kokoavan roolin lisäksi se pitää sisällään uusia pilotteja ja kehittämisen kärkiä, sekä uudistumisen kannalta tärkeät uuden johtamiskulttuurin- sekä yhteisövaikuttavuuden elementit.

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta	§ 31	17.04.2024
Vanhusneuvosto	§ 23	08.05.2024

Uudistumisohjelman pilotit

Uudistumisohjelmalle on suunniteltu pilotteja lasten, nuorten ja perheiden kokonaisuuteen, työikäisten kokonaisuuteen sekä ikääntyneen väestön kokonaisuuteen, joissa yhteisövaikuttavuus sekä uusi johtamisen kulltuuri kehittyvät etulinjassa.

Lasten, nuorten ja perheiden uudistumisohjelman mukainen pilotti: Perhekeskusten jatkokehittäminen yhteisövaikuttavuuden periaatteiden mukaisesti

Perhekeskus toimii jo nyt vahvasti lasten, nuorten ja perheiden palveluiden yhdyspinnalla kooten lapsen, nuoren ja perheiden palveluita yhteen, yhteisen asukkaan ja asiakkaan parhaaksi. Perhekeskuksen toiminnan kehittämistä linjataan aluevaltuuston hyväksymissä järjestämisen linjauksissa (linjaus 24): *Perhekeskustoimintaa uudistetaan hyvinvointialueitasoisena ratkaisuna yhdessä kunta-, seurakunta- ja järjestöyhteistyössä tavoitteena erityisesti varhainen tuki ja tunnistaminen.*

Kyseinen Hyvaksin palveluiden järjestämisen linjaus tukee perhekeskusten kehittämistä myös uudistumisohjelman näkökulmasta entistä yhteisövaikuttavampaan suuntaan. Perhekeskusten kehittäminen näkyy lisäksi osana palveluverkko työtä. Osa perhekeskusten uudistamistyöstä kohdennetaan sähköisen perhekeskuksen toimintamalliin.

Työikäisten uudistumisohjelman mukainen pilotti: Työikäisten palvelukokonaisuuden haltuunotto ja yhteisösosiaalityön ja pilotit sekä vaikuttavien menetelmien juurruttaminen (esim. Työote- ja IPS-toimintamallit)

Työikäisen väestön palvelukokonaisuuden hajanaisuus on tunnistettu myös aluevaltuuston hyväksymissä järjestämisen linjauksissa (linjaus 18):

Työikäisen väestön työkyvyn tukeminen sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä muu palvelutarve huomioidaan kokonaisuutena hyvinvointialueen järjestämissä palveluissa sekä laajasti monialaisissa hoito- ja palveluketjuissa siten, että työikäisten pirstaleinen palvelujärjestelmä on jatkossa sujuva ja eheä ja toimii parhaalla mahdollisella tavalla kumppaneiden kanssa

Työikäisten palvelukokonaisuus on uudistumassa monesta näkökulmasta. Yksi esimerkki on valmistelussa oleva TE24 uudistus. Muutoksessa on aina myös mahdollisuus löytää uusia tapoja toimia asukkaan ja asiakkaan parhaaksi entistä yhteisövaikuttavammalla tavalla. Tunnistamme myös vaikuttavia menetelmiä (esim. Työote-toimintamalli ja IPS), joiden juurruttaminen osaksi toimintaa on osa uudistumisohjelmaa.

Tulevaisuuden sosiaalityötä tarkastelevassa Sosiaalityön tiekartta 2030 -selvityksessä korostettiin yhteisöllisen sosiaalityön merkitystä. Selvityksen

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta	§ 31	17.04.2024
Vanhusneuvosto	§ 23	08.05.2024

johtopäätöksissä todetaan, että tulevaisuudessa sosiaalityön tulisi olla matalan kynnyksen lähipalvelua, jossa toteutuu yhteisöllinen lähestymistapa. Myös tämä kansallinen linjaus tukee yhteisösosiaalityön pilotteja, joita voisi rakentaa esimerkiksi TE24 uudistuksen yhteyteen.

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta	§ 31	17.04.2024
Vanhusneuvosto	§ 23	08.05.2024

Ikääntyneelle väestölle suunnattu uudistusohjelman pilotti: Seniorikeskusten kehittäminen:

Ikääntyneelle väestölle suunnattu varhaisen tuen merkitys on tunnistettu myös aluevaltuuston hyväksymissä järjestämisen linjauksissa (linjaus 23)

Hyvinvointialueen ikääntyneiden päivätoiminta järjestetään varhaisen tuen palveluna eritasoisena päivätoimintana palvelutarpeen mukaisesti. Varhaisen tuen ikääntyneiden päivätoimintaa laajennetaan hyvinvointialueen eri osiin siten, että palveluverkko on tarpeen mukaisesti kattava. Ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden sekä toimintakyvyn edistämiseksi luodaan yhteistyömalli kuntien ja paikallisten muiden toimijoiden kanssa. Toiminta on ennaltaehkäisevää, virikkeellistä, omatoimisuutta ja toimintakykyä tukevaa sekä sosiaalisia suhteita ylläpitävää.

Suunnitelmassa ikääntyneen väestön tukemiseksi sekä meneillään olevassa palveluverkkouudistuksessa on yhteneväinen tavoite yo. järjestämisen linjauksen kanssa. Uudistusohjelman tarkoituksena on tuoda yhteisövaikuttavuuden, ja uuden johtamiskulttuurin teemat osaksi seniorikeskusten kehittämistä ja uudistumista.

Uusi johtamisen kulttuuri

Uusi ja uudistuva toiminta vaatii myös johtamisen uudistumista. Keski-Suomen hyvinvointialueella on tunnistettu keskeisiksi uudistuvan johtajuuden kulmakiviksi julkisen johtamisen metataitojen vahvistaminen, esimerkiksi johtamiskoulutukset Hyvaks Akatemian kautta, sekä asukas- ja asiakasarvion johtamisen menettelyt. Hyvinvointialueen laajuinen asukas- ja asiakasarvion johtamisen kehittäminen on käynnistynyt Keski-Suomen hyvinvointialueella eri kanavista saatavan datan, tiedon ja palautteen keruulla. Vuoden aikana kertyneen kokemuksen ja tiedon perusteella asukas- ja asiakasarvion johtamista voidaan nyt kuvata, johtaa prosessina ja hyödyntää edelleen kerättyä tietoa johtamisen jatkokehityksessä.

Talous

Vuoden 2024 talousarviossa uudistusohjelmalle ei ole varattu erillistä määrärahaa. Uudistusohjelman pilottit on pyritty rakentamaan niin, että ne kytkeytyvät olemassa oleviin tarpeisiin, kehittämistoimintaan, sekä muihin strategian toimeenpano-ohjelman kokonaisuuksiin. Tällöin uudistusohjelman tavoitteita edistetään olemassa olevilla resursseilla, osana arjen toimintaa. Resursointia tarkastellaan uudelleen talousarvion 2025 valmistelun yhteydessä.

Toimivalta

Hallintosääntö § 18

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta	§ 31	17.04.2024
Vanhusneuvosto	§ 23	08.05.2024

Esittelijä	Vastuualuejohtaja, strateginen johtaminen ja järjestäminen Pihl Anu
Päätösehdotus	Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta merkitsee uudistumishjelman ja sen pilotit tiedokseen sekä esittää uudistumishjelman aluehallitukselle ja edelleen aluevaltuustolle jatkokäsittäväksi.

Asian kokouskäsittely:

Esittelijä muutti kokouksessa päätösehdotusta niin, että työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta puoltaa omalta osaltaan esitystä sekä esittää aluehallitukselle ja edelleen aluevaltuustolle uudistumishjelman jatkokäsittelyyn.

Päätös	Esittelijän kokouksessa muuttama päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.
--------	---

Vanhusneuvosto 08.05.2024 § 23
927/00.01.01.04/2024

Valmistelija Vastuualuejohtaja Anu Pihl, p. 050 320 4896

Selostus asiasta **Yleistä**

Aluevaltuusto on linjannut yhdeksi Hyvinvointialueen strategian menestystekijäksi ”**Toiminnan tavoitteellinen kehittäminen ja uudistaminen**”.

Uudistumiselle ja uudistumishjelmalle on hyväksytty aluehallituksen 15.8.2023. käsittelyssä ohjaaviksi periaatteiksi ”uusi johtamisen kulttuuri” sekä ”yhteisövaikuttavuus”, täydentämään aiemmin hyväksytyjä aluevaltuuston linjauksia.

Uudistumishjelma tulee päätöksentekoon viimeisenä kokonaisuutena strategian toimeenpano-ohjelmasta, se sitoo yhteen muita toimeenpano-ohjelman osia, ja ohjaa siten hyvinvointialueen toimintaa. Uudistuminen on lähtökohtaisesti osa jokaisen hyvinvointialueella työskentelevän ammattilaisen työn ja toimintaprosessien kehittämistä siten, että vastaamme muuttuvassa toimintaympäristössä parhaalla mahdollisella tavalla asukkaiden tarpeisiin.

Uudistumishjelman strategian toimeenpano-ohjelmaa kokoavan roolin lisäksi se pitää sisällään uusia pilotteja ja kehittämisen kärkiä, sekä uudistumisen kannalta tärkeät uuden johtamiskulttuurin- sekä yhteisövaikuttavuuden elementit.

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta	§ 31	17.04.2024
Vanhusneuvosto	§ 23	08.05.2024

Toimivalta asiassa

Hallintosääntö § 27

Toimintasääntö § 2

Esittelijä	Palvelujohtaja, hyvinvointi ja kumppanuudet Peränen Nina
Päätösehdotus	<p>Vanhusneuvosto merkitsee tiedoksi hyvinvointialueen uudistumisohjelman esitteyn</p> <p><u>Asian kokoukäsittely:</u></p> <p>Vanhusneuvosto päätti, että asian käsittely siirretään kesäkuun kokoukseen.</p>
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin vanhusneuvoston tekemän muutoksen mukaisesti.
Liitteet	2 liite_toimeenpanoohjelmanpaivitys
Oheisaineisto	Uudistumisohjelma

Aluehallitus	§ 100	26.03.2024
Vanhusneuvosto	§ 24	08.05.2024

Ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen palvelukuvaus

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta 21.2.2024 § 14
Hyvaks/363/00.01.02/2024

Valmistelijat vastuualuejohtaja, koti- ja asumispalvelut Tuija Koivisto p. 040 513 5821 ja palvelujohtaja, ikääntyneiden asumispalvelut Saara Kuusela p. 040 579 4573

Selostus asiasta Yhteisöllinen asuminen on hyvinvointialueen järjestämävastuulla oleva sosiaalipalvelu. Yhteisöllisellä asumisella tarkoitetaan hyvinvointialueen järjestämää asumista esteettömässä ja turvallisessa asumisyksikössä, jossa henkilön hallinnassa on hänen tarpeitaan vastaava asunto ja jossa asiakkaille on tarjolla sosiaalista kanssakäymistä edistävää toimintaa, jota varten asumisyksikössä on tarkoitukseen soveltuvat tilat. Yhteisöllistä asumista järjestetään henkilölle, joka tarvitsee sitä sillä perusteella, että hänen toimintakykynsä on alentunut ja hänen hoitonsa ja huolenpidon tarpeensa on kohonnut korkean iän, sairauden, vamman tai muun vastaavaan syyn vuoksi, SHL 21 b § (2022/790). Yhteisöllistä asumista järjestetään eri asiakasryhmille.

Yhteisöllisessä asumisessa asiakkaan hoito ja huolenpito toteutetaan SHL 19 a §:n mukaisena hoitona ja huolenpitona. Yhteisöllinen asumisessa asiakkaan tarvitsemat palvelut (hoito, huolenpito, tukipalvelut) järjestetään räätälöidysti asiakkaan tarpeiden mukaan kuten kotihoidon palvelut. Yhteisöllisessä asumisessa asiakkaalla on tarve säännöllisille kotihoidon käynneille ja/tai tukipalveluille. Näiden lisäksi yhteisöllisen asumisen tiloissa järjestetään asiakkaille yhteisöllistä toimintaa. Osa yhteisöllisen asumisen palveluista on mahdollista järjestää asiakkaille ryhmämuotoisina palveluina esim. ruokailu, osa toimintakyvyn ylläpidosta ja yhteisöllinen toiminta.

Ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen tarkoituksena on ylläpitää asiakkaiden fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyä hänelle sopivassa esteettömässä ympäristössä ja asunnossa, toimintakykyä tukevan, kuntouttavan työotteen ja sosiaalista kanssakäymistä edistävän yhteisöllisen toiminnan avulla.

Yhteisöllinen asuminen on palvelumuoto niille iäkkäille henkilöille, joille kotihoidon palvelut eivät ole enää tarkoituksenmukaisia, eikä heillä ei ole vielä tarvetta ympärivuorokautiseen palveluasumiseen. Yhteisöllinen asuminen voi tulla kyseeseen myös silloin, kun turvallinen asuminen ei ole järjestettävissä tavanomaisessa asumisessa tai asiakkaalla voi olla huomattava ja jatkuva turvattomuuden tai yksinäisyyden tunne, mikä heikentää oleellisesti kotona pärjäämistä.

Asumispalveluiden tavoitteena on palveluiden joustavuus, jolloin asiakkaan pitkäaikainen asuminen muuttuu hänen tarpeidensa mukaisesti yhteisöllisestä asumisesta ympärivuorokautiseen palveluasumiseen. Ikääntyneiden yhteisöllistä asumista voidaan toteuttaa sekä

Aluehallitus	§ 100	26.03.2024
Vanhusneuvosto	§ 24	08.05.2024

hybrdimuotoisesti osana ympärivuorokautista palveluasumista että puhtaasti yhteisöllisenä asumisena.

Keski-Suomen hyvinvointialueen ikääntyvien yhteisöllisen asumisen myöntämisen perusteissa määritellään: Yhteisöllinen asuminen on tarkoitettu henkilölle, joka tarvitsee soveltuvan asunnon sekä hoitoa, huolenpitoa ja apua päivittäisissä toiminnoissaan. Henkilön avuntarve on pääasiassa päiväaikaista. Yöaikainen avuntarve turvataan ennalta sovituin yksittäisin käynnein (max. 1-2 ennalta sovittua käyntiä/yö) ja turvapuhelinhälytyksiin vastaamalla samalla tavoin kuin kotihoidon asiakkaille. Yöllisen avuntarpeen ollessa epäsäännöllistä ja runsasta, asiakkaan tarve ympärivuorokautiseen asumiseen tulee arvioida. Yhteisöllisen asumisen palvelussa korostuu sosiaalinen kanssakäyminen, yhteisöllisyys ja toimintakykyä tukeva, kuntouttava työote.

Keski-Suomen hyvinvointialueella koti- ja asumispalveluiden vastuualueella on valmisteltu ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen palvelukuvaus, jonka luonnos on liitteenä.

Strategiajohtajan
ehdotus

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta antaa evästyksen liitteenä olevaan palvelukuvaukseen ja esittää sitä aluehallitukselle jatkokäsittelyyn.

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunnan evästys:

Lautakunta haluaa nostaa keskusteluun yleisen linjauksen, että jokaisessa kodissa ei tulisi välttämättä olla omaa keittiötä, tämän tilalle voisi rakentaa yhteisöllistä yhteistilaa, jossa yhteisöllisyys tulisi enemmän esille ja mahdollistaisi yhteisöllisen toiminnan. Lisäksi huoneen neliömäärän rajaaminen tiukasti esim. 20m² ei välttämättä ole tarkoituksenmukaista.

Yhteisöllisen asumisen palvelukuvauksen mittareihin toivotaan lisää selkeyttä ja suoraviivaisuutta, josta selviäisi, milloin yhteisöllinen asuminen muuttuu ympärivuorokautiseksi asumiseksi, vaikka hetki ei aina niin mustavalkoinen olisikaan.

Lautakunta pohtii eroavaisuutta myös pienkotiin, ryhmäkotiin ja perhehoitoon, joissa samankaltaisuuksia yhteisölliseen asumiseen on.

Lautakunta pohtii myös keinoja voisiko yhteisöllisyyttä lisätä jo aiemmassa vaiheessa, joka poistaisi yksinäisyyttä ja lisäisi jo työelämästä pois jääneille mahdollisuuden asua yhteisöllisessä palveluasumisessa jo varhaisemmassa vaiheessa.

Asiaa oli kokouksessa esittelemässä vastuualuejohtaja Tuija Koivisto.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Aluehallitus 26.03.2024 § 100

Aluehallitus	§ 100	26.03.2024
Vanhusneuvosto	§ 24	08.05.2024

Selostus asiasta

Esittelijä Hyvinvointialuejohtaja Tollet Jan

Päätösehdotus Aluehallitus päättää hyväksyä ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen palvelukuvauksen.

Asian kokouskäsitely:

Hyvinvointialuejohtaja muutti päätösehdotustaan seuraavasti:

Aluehallitus päättää palauttaa ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen palvelukuvauksen valmisteluun.

Päätös Aluehallitus päätti palauttaa ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen palvelukuvauksen valmisteluun.

Vanhusneuvosto 08.05.2024 § 24
776/00.01.01.01/2024

Valmistelija Vastuualuejohtaja, koti- ja asumispalvelut Tuija Koivisto p. 040 513 5821
Palvelujohtaja, ikääntyneiden asumispalvelut Saara Kuusela
p. 040 579 4573

Selostus asiasta **Yleistä**

Yhteisöllinen asuminen on hyvinvointialueen järjestämisvastuulla oleva sosiaalipalvelu. Yhteisöllisellä asumisella tarkoitetaan hyvinvointialueen järjestämää asumista esteettömässä ja turvallisessa asumisyksikössä, jossa henkilön hallinnassa on hänen tarpeitaan vastaava asunto ja jossa asiakkaille on tarjolla sosiaalista kanssakäymistä edistävää toimintaa, jota varten asumisyksikössä on tarkoitukseen soveltuvat tilat. Yhteisöllistä asumista järjestetään henkilölle, joka tarvitsee sitä sillä perusteella, että hänen toimintakykynsä on alentunut ja hänen hoitonsa ja huolenpidon tarpeensa on kohonnut korkean iän, sairauden, vamman tai muun vastaavaan syyn vuoksi, SHL 21 b § (2022/790). Yhteisöllistä asumista järjestetään eri asiakasryhmille.

Yhteisöllisessä asumisessa asiakkaan hoito ja huolenpito toteutetaan SHL 19 a §:n mukaisena hoitona ja huolenpitona. Yhteisöllinen asuminen asiakkaan tarvitsemat palvelut (hoito, huolenpito, tukipalvelut) järjestetään räätälöidysti asiakkaan tarpeiden mukaan kuten kotihoidon palvelut. Yhteisöllisessä asumisessa asiakkaalla on tarve säännöllisille kotihoidon käynneille ja/tai tukipalveluille. Näiden lisäksi yhteisöllisen asumisen tiloissa järjestetään asiakkaille yhteisöllistä toimintaa. Osa yhteisöllisen

Aluehallitus	§ 100	26.03.2024
Vanhusneuvosto	§ 24	08.05.2024

asumisen palveluista on mahdollista järjestää asiakkaille ryhmämuotoisina palveluina esim. ruokailu, osa toimintakyvyn ylläpidosta ja yhteisöllinen toiminta.

Keski-Suomen hyvinvointialueella koti- ja asumispalveluiden vastuualueella on valmisteltu ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen palvelukuvaus, jota käsiteltiin aluehallituksessa 26.3.2024 § 100. Aluehallitus päätti palauttaa palvelukuvauksen valmisteluun, niin että se käsitellään myös vanhusneuvostossa

Toimivalta

Hallintosääntö § 27
Vanhusneuvoston toimintasääntö § 2

Esittelijä Palvelujohtaja, hyvinvointi ja kumppanuudet Peränen Nina

Päätösehdotus Vanhusneuvosto kuulee ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen palvelukuvauksen esittelyn ja evästää valmistelijoita.

Asiaa kokouksessa oli esittelemässä Saara Kuusela.

Asian kokouskäsitteily:

Vanhusneuvosto totesi, että yhteisöllisen asumisen palvelukuvauksessa yhteisöllisyyden määrittelemine jää kovin yleiselle tasolle. Asukkaat tarvitsevat paljon apua, koska eivät ole enää pärjänneet omassa kodissaan kotihoidon turvin.

- Onko yhteisöllisellä asumisella tarkoitus korvata osa ympärivuorokautisista palveluista?
- Miten perhehoito ja sen lisääminen korvaa/täydentää yhteisöllistä asumista ja/tai ympärivuorokautista hoitoa?
- Voisiko samassa talossa tai korttelissa olla erilaisia asumismuotoja, jotta siirtymä palveluista toiseen olisi mahdollisimman joustavaa?
- Miten varmistetaan inhimillinen asumisen polku ja arvokas vanhuuden turvaaminen?
- Vanhusneuvosto näkee tärkeänä, että hyvinvointialue tekee yhteistyötä kuntien kanssa ikääntyneiden asumisen kehittämistyössä. Kunnissa on meneillään ikääntyneiden omaehtoisen tulevaisuuden asumisen hankkeita, jotka olisi hyvä integroida hyvinvointialueen ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen kehittämiseen. Myös SKET-toimintaa voitaisiin toteuttaa yhteistyössä kuntien kanssa.
- Riittääkö Harjuhoviin tuleva yksi yhteisöllinen asumisen kokeiluasunto kattamaan koko hyvinvointialueen tarpeen?

Aluehallitus	§ 100	26.03.2024
Vanhusneuvosto	§ 24	08.05.2024

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Pykälä käsiteltiin kokouksessa pykälän 22 jälkeen.

Pykälän käsittelyn aikana kokouksesta poistui Jouko Nykänen klo 13.28.

Liitteet

3 Yhteisöllisen asumisen palvelukuvaus

Vanhusneuvosto

§ 25

08.05.2024

Saapuneet postit 2024, vanhusneuvosto

Vanhusneuvosto 08.05.2024 § 25
731/00.02.05.01/2024

Valmistelija	Palvelujohtaja Nina Peränen p. 050 59 6783
Selostus asiasta	Yleistä Kuullaan vanhusneuvostolle saapuneet postit
Esittelijä	Palvelujohtaja, hyvinvointi ja kumppanuudet Peränen Nina
Päätösehdotus	Vanhusneuvosto merkitsee tiedoksi saapuneet postit. <u>Asian kokoukäsittely:</u> - Vanhusneuvosto totesi, että postia ei ole saapunut.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.

Vanhusneuvosto

§ 26

08.05.2024

Muut asiat

Vanhusneuvosto 08.05.2024 § 26

Selostus asiasta

Muutoksia Kelan etuuksiin vuonna 2024

Vanhusneuvostopäivän suunnittelu 26.9.2024

Palveluverkon tilannekatsaus ja yhteenveto palautteista infotilaisuus vaikuttamistoimielimille 13.5.2024 kello12.00-13.00 (Teams)

Yhteistyö hyvinvointialueen ja kuntien neuvostojen kesken:
Mitä odotuksia paikallisilla vanhusneuvostoilla on hyvinvointialueen vanhusneuvostoille?

Esittelijä

Päätösehdotus

Merkitään muut asiat tiedoksi.

Asian kokouskäsitely:

- Kelan etuuksiin tulevia muutoksia vuonna 2024 ei ehditty esitellä.
- Vanhusneuvosto päätti vanhusneuvostopäivän 26.9.2024 paikaksi Kristillisen opiston ja aiheiksi Keski-Suomen hyvinvointialueen palveluverkon sekä laatusuosituksen aktiivisen ja toimintakykyisen ikääntymisen ja kestävien palvelujen turvaamiseksi. Työryhmään päätettiin valita Riitta Siikaranta, puheenjohtajisto ja Jukka Hiltunen (Keski-Suomen eläkeliitto).
- Paikallisten vanhusneuvostojen odotukset hyvinvointialueen vanhusneuvostolle:
 - Rohkeita ideoita
 - Yhteistyötä hyvinvointialueen ikäihmisten hyvinvoinnin edistämiseksi
 - Palauttetta kunnista hyvinvointialueen vanhusneuvostolle palveluiden toimivuudesta
 - Toivotaan, että kunnat ymmärtäisivät vanhus- ja vammaisneuvostojen haastavat tehtävät ja kunnat toimisivat yhteistyökumppaneina turvaten resurssit
 - Ikääntyneiden palveluiden tarjoamisessa huomioitava, että ne ovat lainmukaisia
 - Multialla toimivaa vanhusneuvoston pitämää kahvilatoimintaa voisi järjestää muillekin paikkakunnille ikäihmisten päivätoimintana

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Diat ”Muutoksia Kelan etuuksiin vuonna 2024” on liitteenä.

Vanhusneuvosto

§ 26

08.05.2024

Liitteet

4 Muutokset Kelan etuuksissa 2024

Vanhusneuvosto

§ 27

08.05.2024

Aloite: Ikääntyneiden asumisturvallisuuskartoitus Multian, Uuraisten, Keuruun ja Petäjäveden ikääntyneille

Vanhusneuvosto 08.05.2024 § 27
1165/00.01.01.01/2024

Valmistelija Palvelujohtaja Nina Peränen, p. 050 594 6783

Selostus asiasta **Yleistä**

Multian, Uuraisten, Keuruun ja Petäjäveden vanhusneuvostot lähettivät 11.9.2023 aloitteen henkilöturvastarkastusten tekemisestä pilottiluonteisesti kyseisten kuntien yli 65-vuotiaille asukkaille, jotka eivät ole säännöllisten palveluiden piirissä. Aloite kohdennettiin hyvinvointialueen vanhusneuvostolle ja käsiteltiin kokouksessa 18.1.2024 § 6. Vanhusneuvosto lähetti aloitteen eteenpäin käsiteltäväksi turvallisuuslautakuntaan.

Turvallisuuslautakunta antoi kokouksessaan 21.2.2024 § 14 vastauksen aloitteeseen:

Nykytilanteessa asukkaiden arjen turvallisuuteen liittyvää ennakoivaa valvontaa toteutetaan mm. seuraavanlaisin menettelyin:

- Pelastuslaissa (379/2011) säädetyt valvonta- ja palotarkastustehtävät. Tarkastustoiminta perustuu hyväksytyyn valvontasuunnitelmaan, joka pohjautuu aluevaltuuston hyväksymään pelastustoimen palvelutasopäätökseen. Tarkastukset ja valvonta kohdentuvat kiinteistöihin ja asuinrakennuksiin, joiden paloturvallisuuteen voidaan antaa tarvittaessa velvoittavia määräyksiä. Tarkastukset sisältävät lisäksi asukkaiden neuvontaa, sekä parannusehdotuksia paloturvallisuuden varmistamiseksi.

- Hyvinvointialueen keskitetyn asiakas- ja palveluohjauksen tehtävänä on antaa neuvontaa ja ohjausta palveluista, sekä hyvinvoinnin edistämiseen liittyvistä asioista myös asiakkaille, joiden tuen tarve on vielä vähäistä. Neuvonnan ja ohjauksen tavoitteena on tukea asiakkaiden hyvinvointia ja omia voimavaroja sekä ennaltaehkäistä palvelutarvetta. Kaikki asiakkaat tulevat kotihoidon ja tukipalveluiden piiriin keskitetyn asiakas- ja palveluohjauksen kautta. Keskitetyssä asiakas- ja palveluohjauksessa kartoitetaan asiakkaan toimintakyky ja arvioidaan asiakkaan palvelutarve. Tiivis yhteistyö kuntoutuksen, terveystalujen, kotisairaalan ja ensihoidon kanssa tukevat osaltaan keskisuomalaisten kotona pärjäämistä.

- Sosiaalihuollon palvelutarpeen arviointiin voi tarpeen mukaan liittyä kotikäynti, jossa selvitetään asukkaan hyvinvointiin tai turvallisuuteen liittyviä olosuhteita. Palvelutarpeen arviointi voi käynnistyä esimerkiksi Sosiaalihuoltolain (1301/2014 35 §) mukaisen huoli-ilmoituksen perusteella.

Vanhusneuvosto

§ 27

08.05.2024

Tilastokeskuksen julkaiseman tilaston mukaan Keski-Suomessa 65 vuotta täyttäneitä asukkaita oli vuonna 2022 lähes joka neljäs (24,4%). Suuren väestöryhmän elämäntilanteet ja elinolosuhteet poikkeavat merkittävästi toisistaan. Aloitteessa esitetään pelastustointia ja terveydenhuoltoa järjestämään asiantuntijoidensa avulla henkilötarkastukset. Lisäksi aloitteen tavoitteiden saavuttamiseksi myös sosiaalihuollon asiantuntemus olisi palveluiden tarpeenarvioinnissa paikallaan. Kaikkien kolmen palvelukokonaisuuden suurimpia haasteita tällä hetkellä on henkilöstön saatavuus. Hyvinvointialueen rahoituksen niukkuus suhteutettuna tarpeisiin vaikeuttaa tilannetta osaltaan. Esitetyn mukaisen laajamittaisen henkilötarkastustoiminnan organisoiminen voisi uhata asukkaille tärkeiden peruspalveluiden, kuten kotihoidon tai pelastuspalveluiden riittävyyttä tai laatua.

Aloitteessa esitetyjä asukkaiden arjen turvallisuuteen liittyviä palveluita on mahdollista kehittää nykyisen lainsäädännön asettamien reunaehtojen puitteissa. Juridiselta näkökulmalta arvioiden kaikkien 65 vuotta täyttäneiden kategorinen henkilötarkastaminen voisi osoittautua ongelmalliseksi. Asukkaiden kotiin meneminen ilman selkeää lainsäädännöllistä toimivaltaa olisi toteutettavissa vain vapaaehtoisuuteen perustuen. Aloitteessa esitetyjä investointeja voitaisiin kotitalouksilta edellyttää vain niiltä osin kuin voimassa oleva, esimerkiksi paloturvallisuuden ylläpitoa koskeva lainsäädäntö mahdollistaa.

Vanhusneuvostojen aloitteessa kuvaamat tavoitteet ovat kannatettavia ja hyväksytyjä osana hyvinvointialueen strategiakokonaisuutta. Aloitteessa tunnistetut asukkaiden arjen turvallisuuteen, terveyteen sekä sosiaaliseen hyvinvointiin liittyvät haasteet edellyttävät toimenpiteitä ja ratkaisuja.

Henkilöstöressurssien sekä rahoituksen niukkuus sekä asukkaiden kasvavat palvelutarpeet kannustavat hyvinvointialueen palveluita aiempaa syvempään yhteistyöhön, jolloin voimavaroja, osaamista ja kertyvää tietoa asukkaiden asumisolosuhteista voitaisiin hyödyntää nykyistä laajemmin. Hyvinvointialueiden toimintaa ohjaava lainsäädäntö (Hyvinvointialuelaki 7 §, Järjestämislaki 10 §) velvoittavat aikaisempaa laajempaan palveluiden yhteensovittamiseen.

Käytännön esimerkkinä mahdollisuuksista on kotihoidon asiakkaiden palvelutarpeen arviointia (RAI -mittaristo) täydentävän osa-alueen, asukkaan poistumisturvallisuuden arvioinnin (EVAC, Fire Evacuation Ability) laajempi hyödyntäminen. EVAC:n avulla arvioidaan asukkaan kyvykkyyttä poistua asunnosta riittävän nopeasti tulipalon sattuessa. Kotihoidon asiakasarvioinnin tuloksia ja viestintäkanavia hyödyntäen pelastuslaitoksen turvallisuusviestintää voidaan kohdentaa jatkossa aiempaa paremmin kyseisiin kohderyhmiin sekä heidän omaisiinsa.

Kokouskäsittelyn päätteeksi riskienhallintajohtaja antoi päätösesityksen:

”Vanhusneuvoston puheenjohtaja on esittänyt toiveen asian palauttamisesta uuteen valmisteluun.

Vanhusneuvosto

§ 27

08.05.2024

Turvallisuuslautakunta päättää palauttaa asian hyvinvointialueen vanhusneuvostolle uudelleen valmisteltavaksi."

Puheenjohtajisto on valmistellut alkuperäisen neljän kunnan laatiman aloitteen pohjalta esityksen uudesta aloitteesta.

Toimivalta

Hallintosääntö § 27

Vanhusneuvoston toimintasääntö § 2

Esittelijä

Palvelujohtaja, hyvinvointi ja kumppanuudet Peränen Nina

Päätösehdotus

- 1) Vanhusneuvosto käsittelee uuden aloitteen ikääntyneiden asumisturvallisuuskartoituksesta Multian, Uuraisten, Keuruun ja Petäjäveden ikääntyneille
- 2) Vanhusneuvosto päättää korvata alkuperäisen aloitteen tällä uudella käsittelyssä olevalla aloitteella
- 3) Vanhusneuvosto lähettää uuden aloitteen ikääntyneiden asumisturvallisuuskartoituksesta turvallisuuslautakunnan käsiteltäväksi.

Asiaa kokouksessa esittelivät Kaija Heikura ja Ari Jurvanen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Pykälä käsiteltiin kokouksessa pykälän 24 jälkeen.

Liitteet

- 5 Aloite ikääntyneiden asumisturvallisuudesta

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 18, § 19, § 20, § 21, § 22, § 23, § 24, § 25, § 26, § 27

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Hyvinvointialueesta annetun lain 141 §:n mukaan päätöksistä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä aluevalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.